

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

23–24 жовтня 2004 р. в Тернопільській академії народного господарства відбулася науково-практична конференція "Розвиток корпоративного управління в глобальному середовищі".

Її організаторами були ТАНГ, ВАТ "ТРЗ "Оріон", українсько-бельгійське СП "Ватра-Шредер", ВАТ "Електромаш", ТОВ "КБВ" ЛТД.

Виникнення недержавного сектору, що представлений переважно акціонерними товариствами, обумовило необхідність створення принципово нової системи управління, з якою вітчизняним менеджерам не доводилося раніше мати справу, адже управління корпоративними структурами суттєво відрізняється від управління державними підприємствами. Як свідчить практика, сьогодні багато управлінців перенесли методи і прийоми управління державними підприємствами на акціонерні товариства, що призводить до негативних результатів у діяльності приватизованих підприємств.

Водночас слід зауважити, що серед фахівців немає єдиних підходів до суті корпоративного управління. Досить часто під останнім розуміють загальний менеджмент, стратегічне управління організацією тощо. За умов, що склалися, важливо провести дослідження переваг і недоліків корпоративного управління на українських підприємствах, зовнішніх і внутрішніх чинників, які впливають на систему корпоративного управління, а також його ролі в забезпеченні координації та контролю конфлікту інтересів зацікавлених осіб.

Увага учасників конференції зосередилася на обговоренні широкого кола питань, пов'язаних із формуванням новітньої управлінської парадигми, розвитком теорії корпоративного управління, проблем фінансового менеджменту й інвестицій, стратегічного та практичного управління корпораціями, організаційних і правових корпоративних відносин.

Конференція проведена в межах держбюджетної науково-дослідної теми кафедри менеджменту ТАНГ "Розробка методики корпоративного управління розвитком статутної діяльності".

Конференція викликала значний інтерес широкого кола науковців України та представників бізнесових структур. До організаційного комітету надійшли матеріали від 112 авторів. Безпосередню участь у конференції взяли 96 осіб із 42 вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ, у т. ч. докторів наук, професорів – 23, кандидатів наук, доцентів – 37.

Пленарне засідання відкрили співголова оргкомітету, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи ТАНГ Алла Мельник і заступник голови оргкомітету, к.е.н., доцент, заступник завідувача кафедри менеджменту ТАНГ Наталія Тарнавська, котрі привітали всіх присутніх, наголосили на актуальності і практичній значимості розгляду питань корпоративного управління.

На пленарному засіданні були розглянуті питання становлення вітчизняної науки менеджменту в координатах світового процесу, категорійний апарат менеджменту, в т. ч. корпоративного, об'єктивних і суб'єктивних чинників впровадження корпоративного управління в Україні, зв'язок корпоративного та муніципального менеджменту, проблеми стратегічного управління акціонерними товариствами, реалізації сучасних підходів до побудови системи управління корпораціями, використання реальних опціонів у корпоративному управлінні та ін.

Робота конференції була організована в п'яти секціях:

1. Формування новітньої управлінської парадигми.
2. Стратегія і тактичне управління корпораціями.
3. Організаційні і правові корпоративні відносини.
4. Структури, моделі і процеси в управлінні.
5. Фінансовий менеджмент та інвестиції.

На заключному пленарному засіданні конференції були сформульовані та узгоджені рекомендації, направлені в Міністерство економіки та європейської інтеграції України, Державну комісію з цінних паперів і фондового ринку, Міністерство освіти і науки України. Основний зміст рекомендацій зводиться до наступного:

1. Удосконалити законодавчо-правову базу регулювання корпоративного управління, а саме: врегулювати правові відносини власності, законодавчо визначити права акціонерів, гармонізувати законодавство з питань корпоративного права, інвестиційної, інноваційної діяльності та іноземного інвестування, регулювання діяльності фондових бірж. Встановити жорсткий контроль за дотриманням норм чинного законодавства емітентами та професійними учасниками фондового ринку.

2. Теоретично обґрунтувати і впровадити у практику управління вітчизняними підприємствами модель вирішення конфлікту інтересів, що базується на узгодженні мотивації керівників, приватних інтересів окремих осіб і неекономічних інтересів.

3. Вивчати можливості адаптації зарубіжного досвіду корпоративного управління до практики діяльності вітчизняних акціонерних товариств і виробити програму корпоративного розвитку в глобальному середовищі у майбутньому з урахуванням джерел фінансових ресурсів реалізації інвестиційних проектів і державних науково-технічних програм.

4. Пропагувати правові основи корпоративного управління в періодичній і науковій літературі з метою підвищення корпоративної культури та ознайомлення широких верств населення з правами та обов'язками акціонерів для уникнення конфліктних ситуацій і неправових дій керівних органів корпорацій.

5. Обґрунтувати і забезпечити державну підтримку реалізації пріоритетних

напрямів розвитку корпоративного управління, насамперед, інноваційного та інвестиційного, виробити механізм фінансування реалізації інвестиційних та інноваційних проектів, а також забезпечити об'єктивну вартісну оцінку кожної пріоритетної розробки та її потенційну віддачу в межах корпоративного управління.

6. Підвищувати рівень ефективності використання фінансових ресурсів при реалізації інноваційного потенціалу корпоративного розвитку, його позитивного впливу на економічне зростання країни, стимулювати розвиток корпоративного управління на основі створення раціональної системи фінансування з врахуванням ефективної і масштабної результативності інноваційної діяльності.

7. Сприяти впровадженню новітніх інформаційних технологій в управління корпоративними утвореннями з метою підвищення ефективної взаємодії учасників корпоративних відносин.

8. Адаптовувати і використовувати в корпоративному управлінні фінансові інструменти – опціони, державні та недержавні облігації, оптимізовувати грошові потоки корпорації з метою підвищення ліквідності, конкурентоспроможності і вартості вітчизняних підприємств на українському та зарубіжному ринках.

9. Виробити і впровадити концепцію підготовки фахівців з корпоративного управління, зважаючи на її взаємозв'язок з програмами MBA та з урахуванням потреб практики, розробляти і впроваджувати навчальні дисципліни з проблем корпоративного управління, пропонувати створення корпоративної інтернатури з метою практичного застосування теоретичних знань студентів у практиці управління акціонерними товариствами.

Науковий доробок учасників конференції викладений у збірнику "Тези доповідей науково-практичної конференції "Розвиток корпоративного управління в глобальному середовищі".

Алла Мельник
доктор економічних наук, професор,
проректор з наукової роботи,
завідувач кафедри державного і муніципального управління,
(Тернопільська академія народного господарства)

Наталія Тарнавська
к. е. н., професор кафедри менеджменту,
заступник голови оргкомітету,
(Тернопільська академія народного господарства)